

[View this email in your browser](#)

KVINFO

Kære læser

Jeg spørger mig selv, om jeg kan skrive disse linjer.

Jeg er en hvid kvinde med en mellemlang uddannelse, en betalt andelslejlighed i det centrale København, fast ansættelse og ingen nævneværdig gæld, heller ingen handikaps eller minoritetsseksualitet. Cirka det samme gælder for mine kolleger her på redaktionen.

Spørgsmålet banker på, fordi denne udgave af KVINFOs nyhedsbrev sætter fingeren på et af de ømme punkter i arbejdet med køn og ligestilling: Hvid feminisme. Spørgsmålet krads: Det bøjer mine privilegier i neon og understreger al den viden og alle de erfaringer, som jeg ikke har.

I 1993 fik den amerikanske forfatter [Toni Morrison](#) Nobelprisen i litteratur. På dansk jord nok mest kendt for filmatiseringen af *Elskede*. Norsk tv sendte et langt interview, hvor Morrison i en sidebemærkning og med fuld ro konstaterer, at når alt kommer til alt, kan [sorte](#) mennesker ikke stole på hvide mennesker, det ved alle sorte. Min reaktion? Jeg råbte til tv-skærmen: "Du kan stole på mig, Morrison!"

På en måde lykkedes det mig for 27 år siden at praktisere fuldtonet [hvid skrøbelighed](#): Når det er rædselsfuldt at erkende, at man ikke praktiserer sin ligestillingstankegang og sin solidaritet i dybden og bredden – og når man i samme sekund flytter hele fokus fra *emnet* til ens eget behov for at blive undskyldt, trøstet og bekræftet i, at man ikke er noget dårligt menneske.

Den gode nyhed er, at der er noget at gøre ved det. Man kan [do the work](#), og her er der ikke tale om at huske sine mavebøjninger, men om at gøre sig selv klogere. Ligesom med mavebøjninger kræver det din egen indsats. Forvent ikke at andre – som for eksempel racialiserede kvinder – gør arbejdet for dig.

Derfor får du i dette nummer af nyhedsbrevet:

Hygge gør blind: Gør dig klar til at forstå, hvorfor den danske hyggekult er en dårlig ven i antiracistisk, ligestillingsarbejde og hvordan du kan arbejde med at komme videre fra din egen hvide feminisme.

Og de tre korte:

1. Diskrimination x mange: Jo mere *anden* en person er, jo større er sandsynligheden for at blive diskrimineret mere og på nye måder. Vi giver dig indsigt i dobbelt og mangedobbelt diskrimination.
2. Konkurrence: Antiracistisk arbejde er også at anerkende kunst og kultur, som sorte mennesker skaber. Vind billetter til en koncert, som gør lige præcis det.
3. Me, Who?: Vores anbefaling til at blive bedre tænkende og forstående lige her og nu. Adgang til forskningsartikel om hvid-hed i MeToo.

God fornøjelse med nyhedsbrevet. Send os din kritik, dine spørgsmål og forslag, også til hvad du gerne vil læse om i de næste numre af nyhedsbrevet. Og tænk lidt over, hvilken betydning [hår](#).

/ Mai Rasmussen, KVINFO

Hygge gør blind

Der findes en idé om et lille homogent, tolerant og antiracistisk land, hvor bøsser er velkomne, kønnene er lige, og hvor vi har lige adgang til velfærd. Det Danmark, du kender, som Mette Frederiksen skrev på sin valgplakat, inden hun som en af få kvinder i verden blev statsminister.

Det rimer da meget godt med antiracistisk indstilling, gør det ikke?

Hvis du refererer til ideen om den hvide, gennemsnitsdanskers virkelighed, så jo, sikkert nok, men lige så snart du skifter optik og for eksempel tager race og kønsidentitet med i ligningen, fungerer den danske selvfortælling ofte som slettelak frem for fremkalder af ligestilling.

Inden vi kommer til den, selvfortællingen, så er det værd at sætte præmissen for, hvorfor den overhovedet er interessant at se på i et ligestillingsperspektiv.

I slutningen af 1980'erne gav den sorte amerikanske menneskerettighedsadvokat, [Kimberlé Crenshaw](#) sig til at tænke. I rygsækken havde hun mange års sort feminisme, inklusiv [Combahee River Collective-udtalelsen](#), som helt tilbage i 1960'erne dokumenterede dobbelt-marginaliseringens virkning på sorte, queer kvinder.

Crenshaw opfandt begrebet intersektionel feminisme. Intersektionalitet er et spørgsmål om krydsfelter, for eksempel køn og race, køn og seksualitet eller flere krydsfelter oven på hinanden. Jo flere krydsfelter oven på hinanden, jo mere ulige er du. Ud af det tegnede der sig et bizart og tydeligt diskriminationens hierarki, hvor den hvide (kvindes) ulighed er den mest privilegerede.

Som Kimberlé Crenshaw formulerede det: "All inequality is not created equal."

Den intersektionelle forståelse er den røde tråd i nogle af nutidens mest toneangivende ligestillingsaktivisters arbejde, for eksempel den sorte, britiske forfatter, [Reni Eddo-Lodge](#), der i 2017 udgav prisvindende bog med den sigende titel *Why I Am No Longer Talking to White People about Race*.

I podcasten [About Race](#) forklarer hun, hvorfor hun støjler, når hvide feminister med desperation i stemmen spørger hende, hvordan de kan hjælpe. Hvad der umiddelbart kan virke som empati for kampen for ligestilling, mener Eddo-Lodge, er i virkeligheden mest af alt en fisken efter syndsforladelse for deres egen hvide skyld. Og så leverer hun et gratis staldtip, som vi leverer videre lige så gratis:

"If you have come here to help me, you are wasting your time. If you have come, because your liberation is bound up to mine, then let us work together. It's all about solidarity."

Det er fristende her at nævne Rudyard Kiplings digt [White Man's Burden](#) fra 1899, der positionerer den flotte, kloge, rigtige hvide mand (ja, mand) som en, der har pligt til at hjælpe de andre, som er så stakkels, dumme og kulørte. Det er lige præcis det, Eddo-Lodge og mange andre reagerer imod: Stop med at bruge dit automatisk nedarvede privilegie til at nedgøre andre med.

Det lyder jo som en *no-brainer*: Hvad i alverden forhindrer os i 1) at gøre os selv klogere og 2) stå sammen og give hinanden plads?

Det er nu, vi kommer til den danske selvfortælling. Den har en bagside:

Den graver strukturelle problemer med ulighed og racisme så langt ned i et hul, at de *næsten* ikke er til at få øje på. Den anerkender ikke for alvor strukturelle problemer eller sætter sig ind i, at nogle er mere privilegerede end andre. Det er nærmest en dansk nationalsport at underkende, joke med og kimse af de, der er mere marginaliserede end andre. Ikke mindst når det er etniske minoriteter, der mærker diskriminationen.

Et af de mere tabloide eksempler er sidste års polemik om pindisen, der nu ikke længere skulle hedde Eskimo Is, men O'Payo, navngivet efter den chokolade, isen er betrukket med. Producenten, Hansen Is motiverede navneskiftet med en hensyntagen til den oprindelige befolkning, der har lagt ryg til det oprindelige, diskriminerende navn.

Men i stedet for at anerkende og bakke op om is-producentens beslutning, flød debatten over i indigneret hulkegråd over at blive frarøvet et nationalt ikon, så gammeldansk som en lun, lys sommeraften i bare fødder. Nu havde vi det lige så hyggeligt, hvorfor opfinde et problem, som ikke var der?

Midt i det hele missede vi både pointen og muligheden for, som is-producenten formulerede det, "ikke at være for stolte til at lade sig oplyse og kigge på, hvordan de (og vi) ansvarsfuldt kunne agere i samtiden."

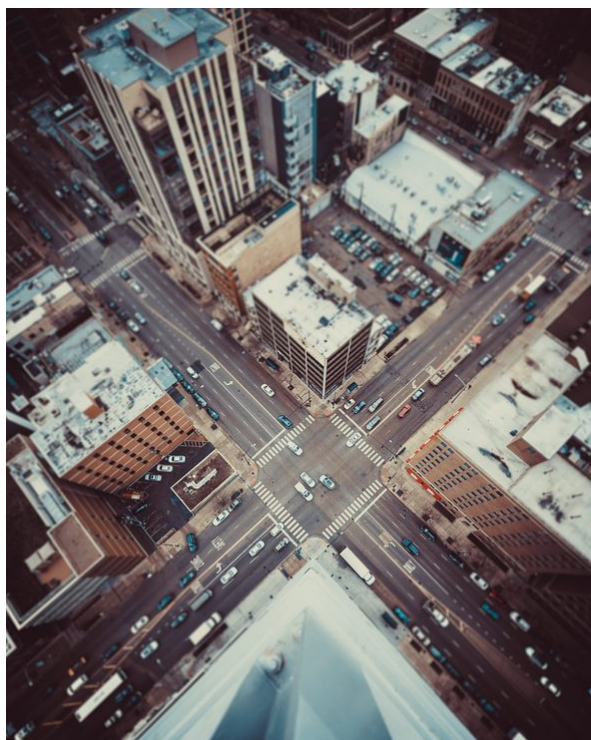
Men vi må insistere på, det aldrig er for sent at lære at forbedre vores sprog og kaste os forlæns ind i arbejdet for ligestilling. Skal det lykkes os at trække hovedet ud af busken og blive troværdige allierede, må vi uden at klynke vove at tage fat helt nede om rødderne på vores historisk overleverede og iboende racisme – også selv om det ikke er kønt.

Heldigt for os, så har forskningen og kunsten, lige som Eddo-Lodge, været så venlige at give os et tip til, hvad der er de ømmeste punkter. Her kommer et par stykker:

- Vores postkoloniale skyklapper. Trods en monumental anpart i 1700-tallets slavehandel og en tydelig påmindelse om den gennem vores bygningsarv, monumenter og samfundsinstitutioner, udviser vi en jernvilje til ikke at vide af det. Det officielle Danmark har for eksempel aldrig undskyldt for at være en slavenation. En af bortforklaringerne lyder, at [vi ikke var en "rigtig" nation med en national identitet, da slavehandlen fandt sted](#) (under Enevælden). Men heldigvis sørger kunstneren [Jeanette Ehlers](#) og [Marronage](#) for at minde os om det fælles, danske hukommelsestab. I videoværket [Black Magic in The White House](#) lader Ehlers racismen og hukommelsestabet husere i skikkelse af en spøgelsesagtig, sort, dansende kvinde i de fine gemakker på Marienborg, statsministerboligen, der er bygget for penge tjent på slavehandel. Og i det forgangne efterår smed anonyme billedkunstnere en buste af Kunstakademiets grundlægger, Frederik den 3., i Københavns havn "[i solidaritet med alle de kunstnere, studerende og mennesker over hele verden, der har måtte leve med efterdønningerne af den danske kolonialisme i US Virgin Islands, Indien, Ghana, Grønland, Island, Færøerne og Danmark. I et ønske om at få kunstinstitutioner – og andre, hvis fundamenter består og er skabt af denne kolonitid, i tale.](#)" Den efterfølgende, ophedede diskussion koncentrerede sig hovedsagelig om det rimelige i at stjæle og beskadige busten. Ikke om slaveri eller racisme.
- MeToo satte i efteråret 2020 skub i selvransagelser og afsløringer af sexismen på danske arbejdspladser. Men også her er nogens ulighed mere privilegeret end andres. De "flotte" brancher fik masser af omtale – journalisterne, filmfolket, politikerne, advokaterne, forskerne, lægerne. Men da Fagbladet 3F offentliggjorde en [undersøgelse om sexismen](#) blandt faglærte og ufaglærte i servicejobs og i industrien med den ene hårrejsende historie om overgreb efter den anden, forbigik Mediedanmark det stort set i tavshed. En notits i Ekstra Bladet var, hvad det kunne blive til.
- Underholdningsindustrien er de fleste af os ivrige brugere af, men hjælper os sjældent til at få øje på alt det, vi ellers overser. Den danske filmbranche har søsat initiativer til at bekæmpe ulighed og underrepræsentation af etniske minoriteter, men forskere som [Tess Sophie Skadegård Thorsen](#), peger på de uheldige mønstre, som danske film stadig forstærker. I forbindelse med den nylige uddeling af Robertpriser gjorde skuespilleren [Özlem Saglanmak](#) til [DR](#) opmærksom på, at den danske filmbranche stadig *typecaster* stereotypet ud fra farve og etnicitet. Skuespillere med anden baggrund end ærkedansk får roller som personer med anden baggrund end ærkedansk. Det skete for Saglanmak

selv i hendes seneste rolle som mor med indvandrerbaggrund i action-thrilleren "[Shorta](#)".

- Indsatsen for at få flere kvinder i bestyrelser og på direktionsgangene har taget fart med et stærkt fokus på mangfoldighed og køn. Til gengæld mangler indsatsen tilsyneladende fuldstændig blik for, at mangfoldighed har andre aspekter end køn. Så når Akademikerbladet udgiver en liste over [de 50 mest citerede eksperter](#), så går [debatten](#) på, hvilke kvinder der mangler. Ikke et ord om race.
-

Diskrimination x Mange

Forstå intersektionalitet og hvorfor det er nøglen til ligestilling og antiracisme.

"Educate yourself"

Vind billetter til ekstraordinær koncertoplevelse

Under titlen 'Black Voices – A Tribute' er stærke og personlige stemmer, Caroline Henderson, Barbara Moleko, Karen Mukupa, Nabiha og Iris Gold gået sammen, for at hylde den ikoniske sorte, kvindelige musikhistorie.

Koncerten finder sted den 22. september i Musikhuset Aarhus, og du kan vinde to billetter til dig og en du vil have med.

[Læs mere om arrangementet på Musikhusets hjemmeside via dette link.](#)

Vind de fedeste billetter

Anbefaling: Me, Who?

Kan du forstille dig en verden, hvor en sort kvinde skaber et hashtag, der ikke kapres af hvidhed, før det bred får støtte?

Sådan gik det ikke med #MeToo.

Forstå hvidhed og #MeToo i ét

Så langt kom vi denne gang.

Et enkelt skridt og mange flere følger efter.

Vi ses snart igen, for om et øjeblik rammer vi 8. marts, og vi har gode ting til jer.

Indtil da: Husk at det altid er i orden at [slå den hyggelige stemning ihjel](#). Faktisk nødvendigt.

Copyright (C) 2021 KVINFO. All rights reserved.

[Update Preferences](#) | [Unsubscribe](#)

